

Tuleva ilmasto maatalouden näkökulmasta

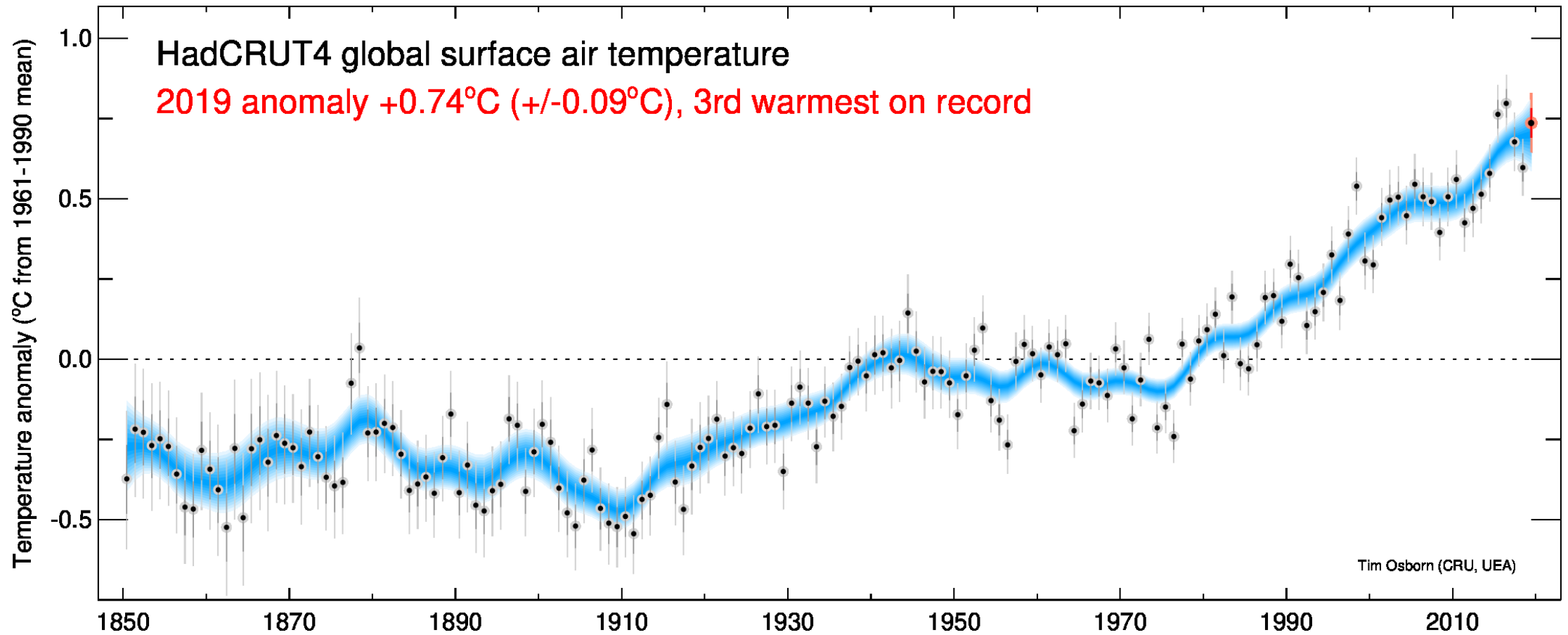
FT Jussi Malila
yliopisto-opettaja, Oulun yliopisto
viljelijä, Niemi-Malilan tila

1. Globaalimuutos

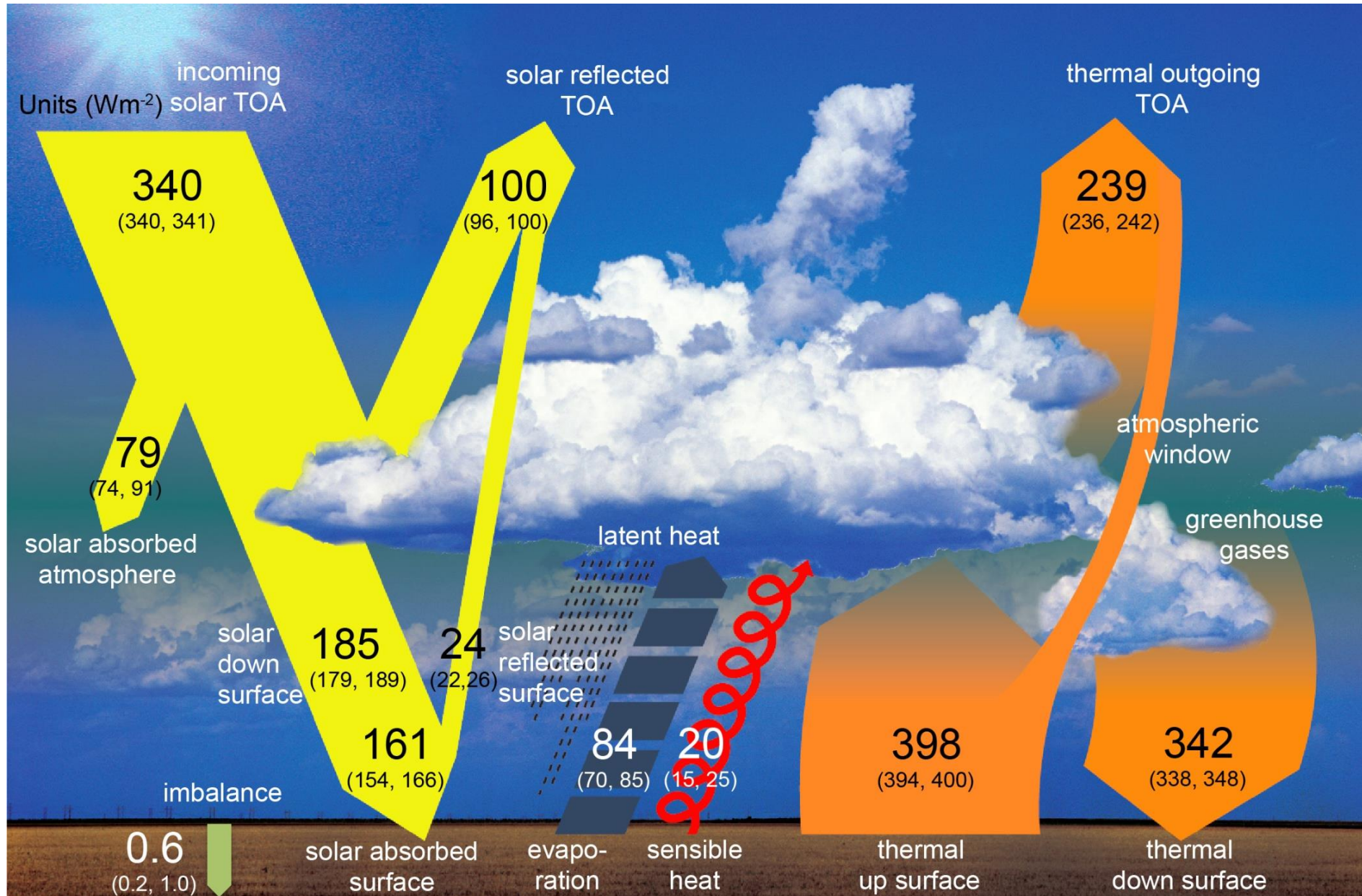
Globaali lämpeneminen

Osborn ja Jones, *Earth System Science Data* 6:61-68, 2014
(aikasarjan kuvailu)

Maapallon säteilytasapaino

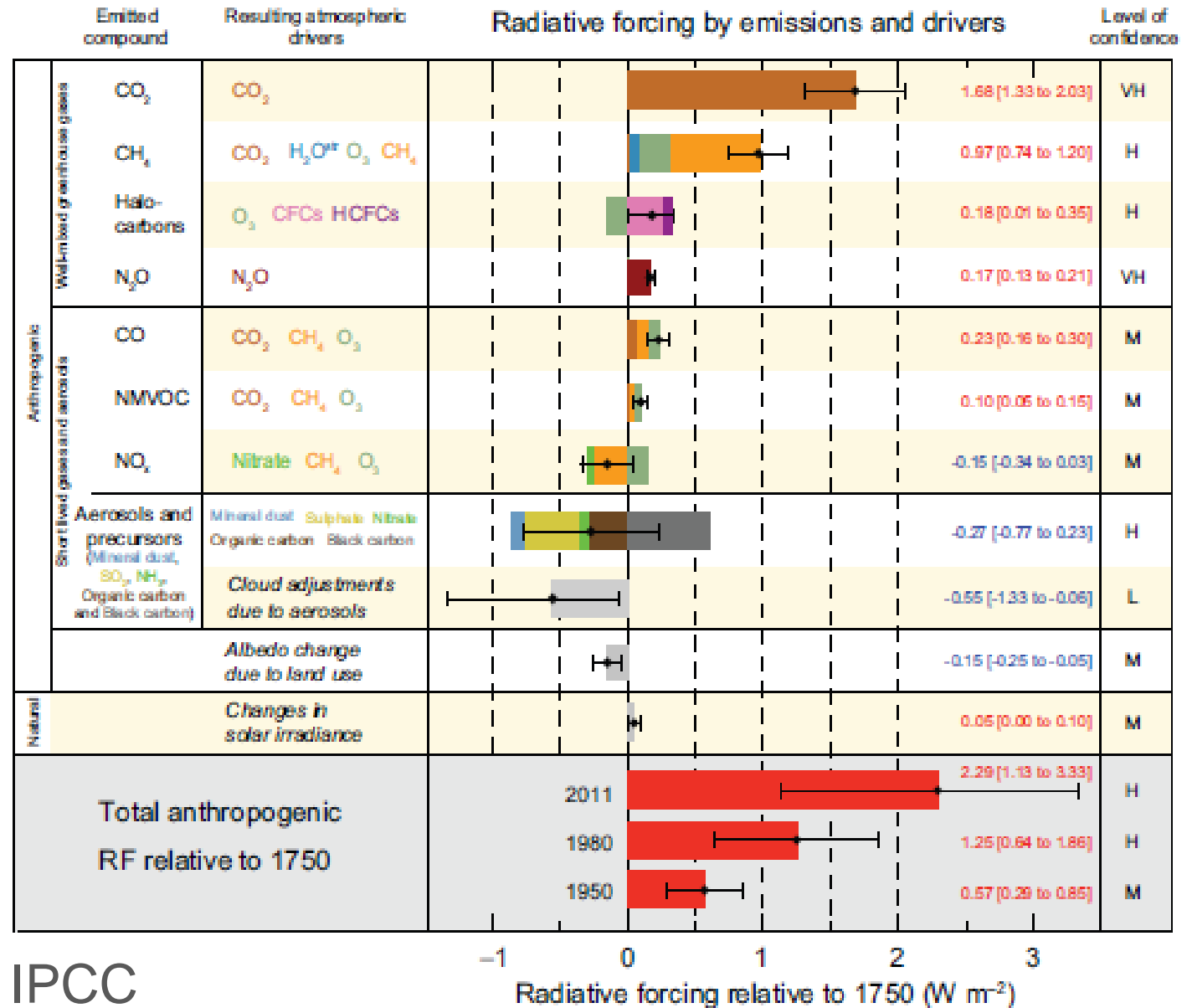

Maapallo on suljettu systeemi: energianvaihto muodostuu tulevan (lyhytaaltainen, Auringosta) ja lähtevän (lämpösäteily) säteilyn erotuksesta.

Säteilypakote = Maapallon energiataseen muutos esiteollisesta ajasta

- kasvihuonekaasut
- pilvet
- aerosolihiukkaset
- maankäyttö
- Auringon säteilytehon vaihtelu

33.0 ± 1.8 GtCO₂/yr 91%

Sources

3.4 ± 1.8 GtCO₂/yr 9%

16.0 ± 0.4 GtCO₂/yr
44%

Partitioning

10.9 ± 2.9 GtCO₂/yr
30%
Calculated as the residual
of all other flux components

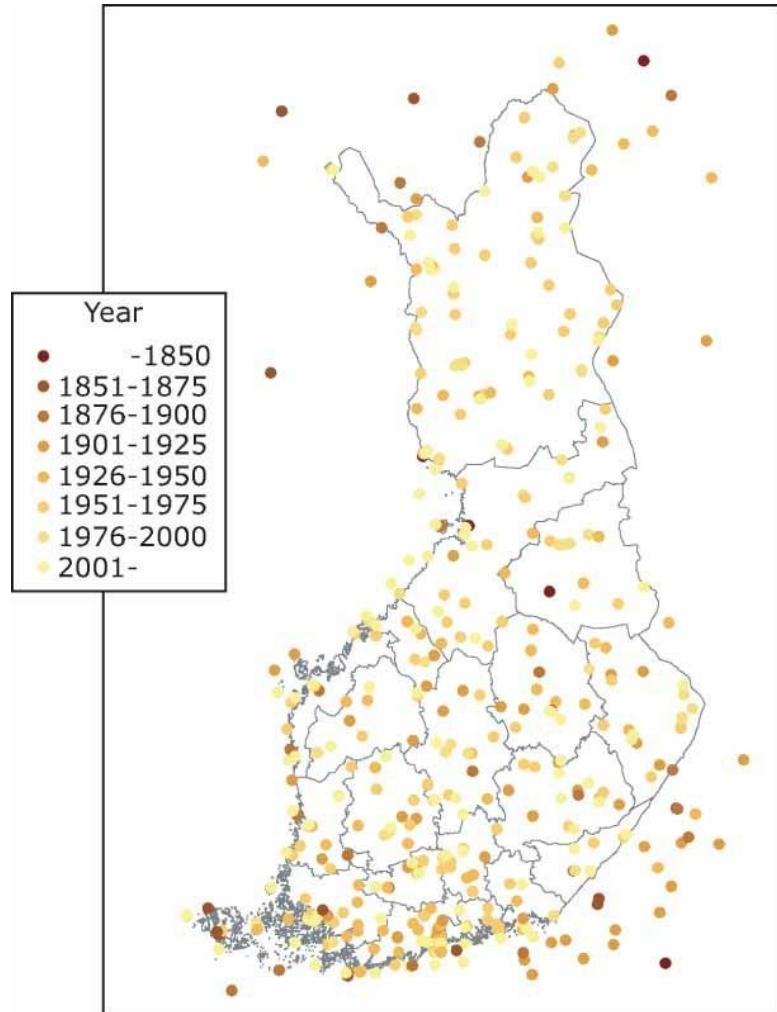
9.5 ± 1.8 GtCO₂/yr
26%

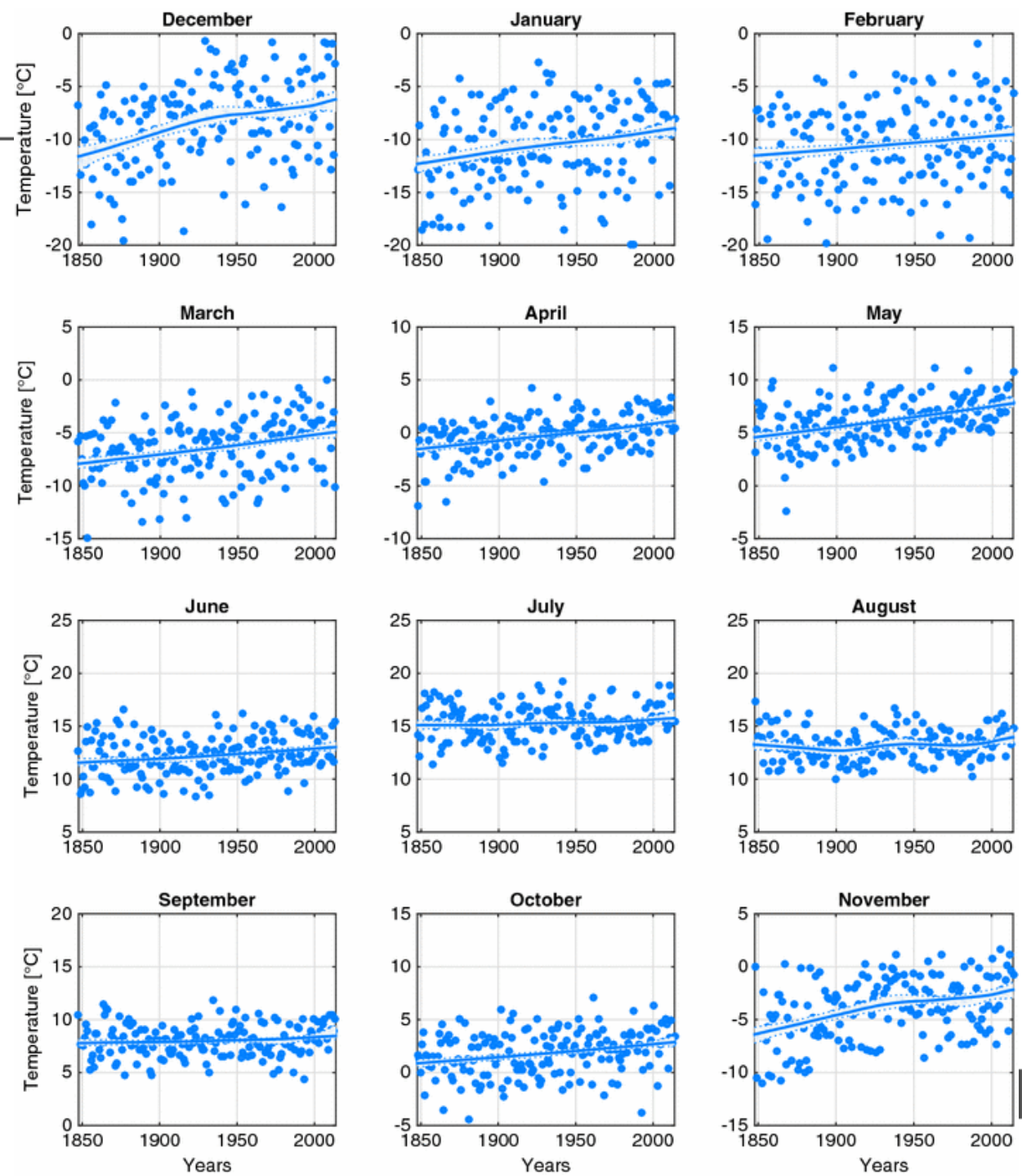
2. Toteutunut muutos Suomessa

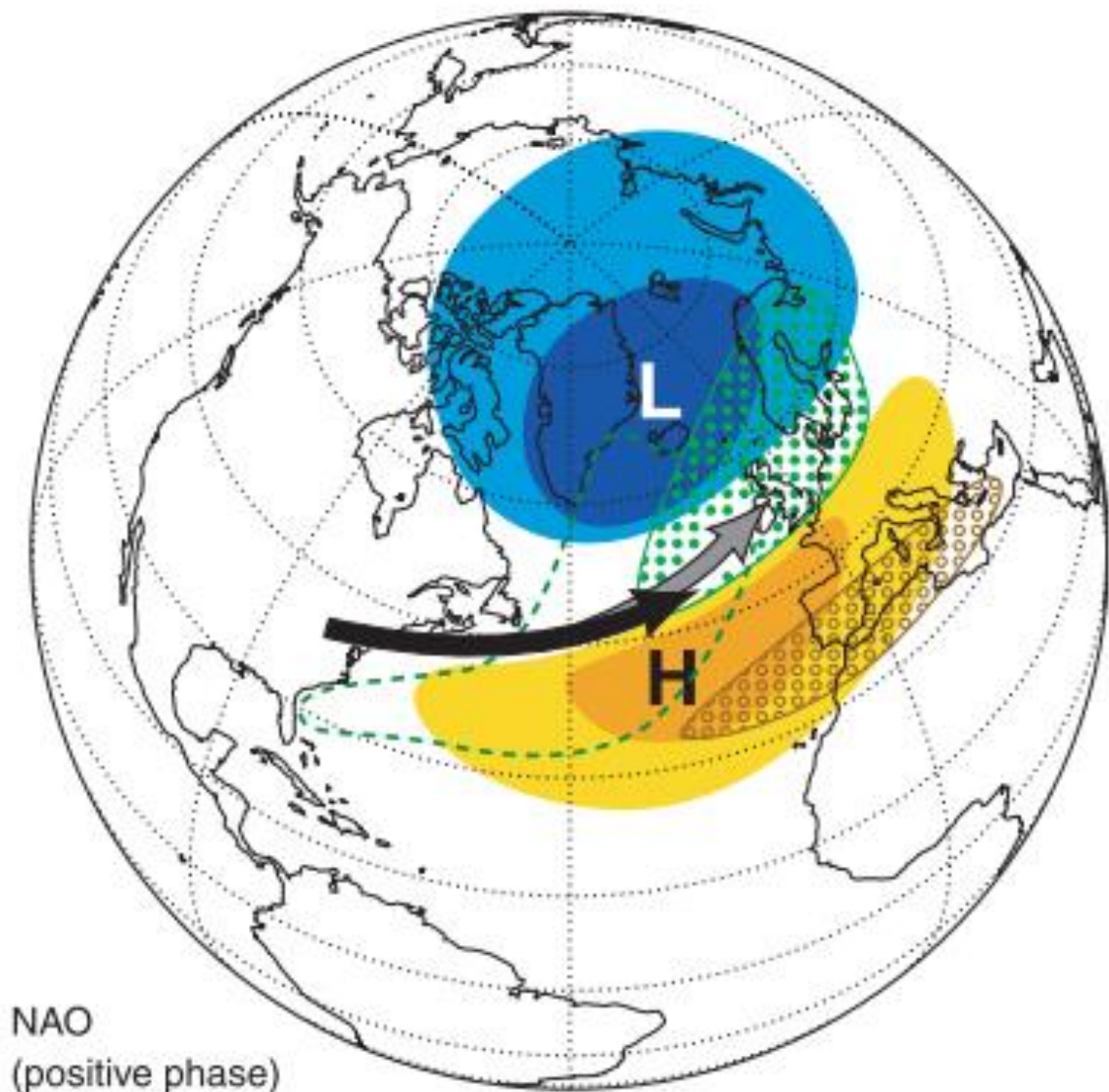
Talvet ovat lämmenneet

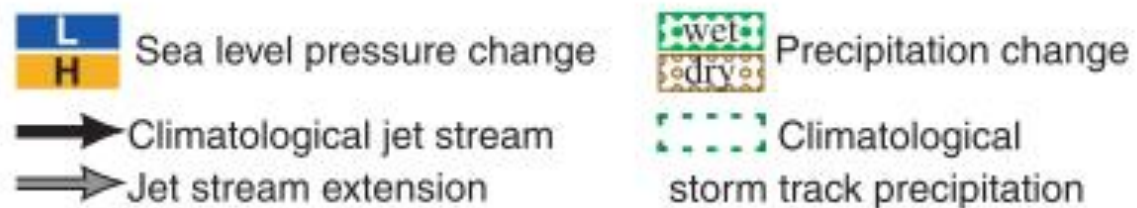
Tietäväinen et al., *Int. J. Climatol.* 30:2247–2256, 2010
Mikkonen et al. *Stoch. Environ. Res. Risk Assess.* 29:1521–1529, 2015

NAO
(positive phase)

- Vuosittaisesta vaihtelusta Suomessa valtaosa selittyy Pohjois-Atlantin oskillaatiolla (NAO)/Arktisella oskillaatiolla (~ muutokset polaaripyörteessä).

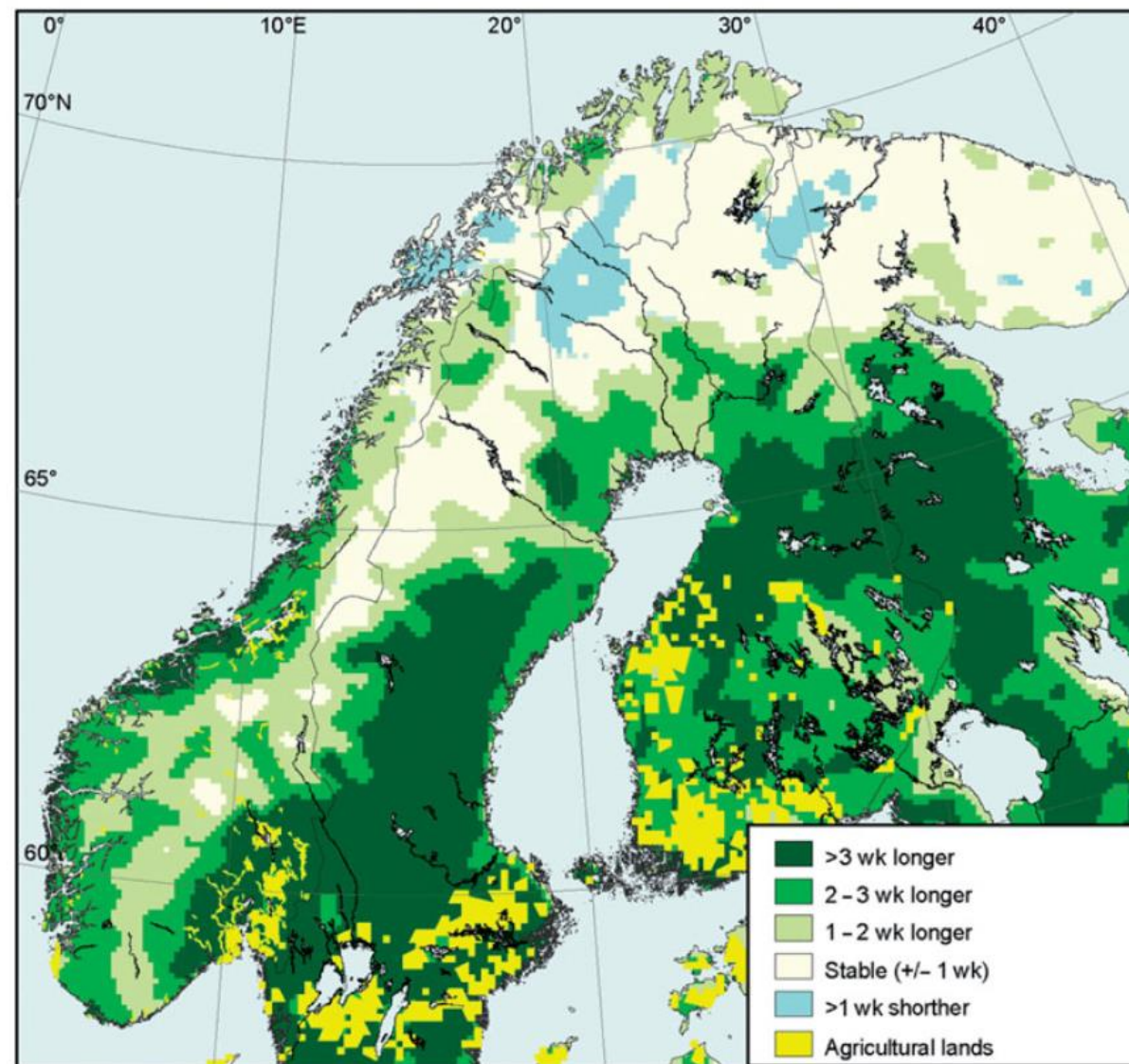

Kasvukausi on pidentynyt

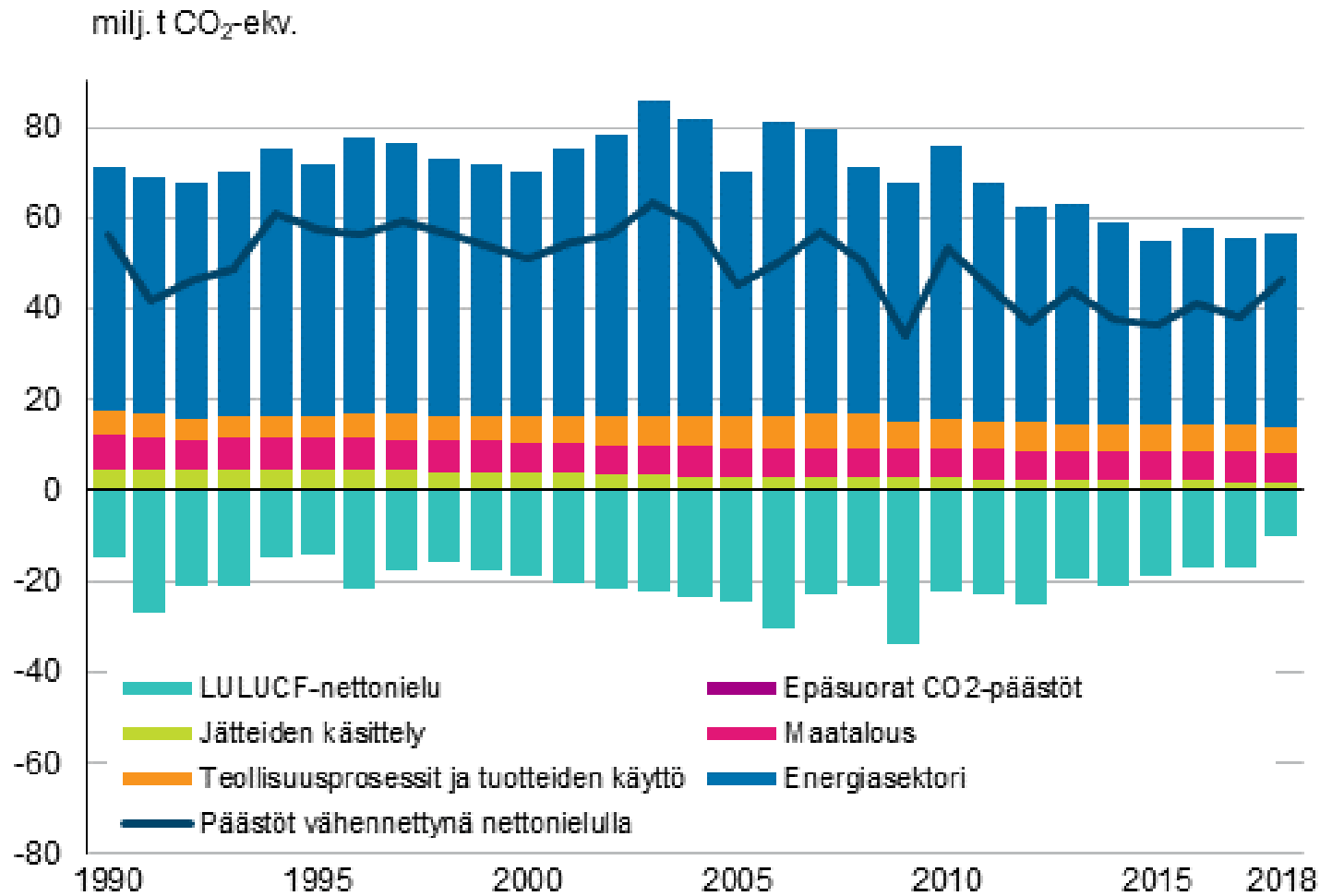
Sekä sääasema- että satelliittimittausten perusteella kasvukausi on selvästi pidentynyt Suomessa

- vuosina 1961-2011 kasvu ollut $0,30 \pm 0,18$ päivää/vuosi, 1980-luvulta alkaen jopa 1 päivä/vuosi
- maan etelä- ja keskiosissa pidentyminen on johtunut ennen kaikkea kevään aikaistumisesta, pohjoisessa myös syksyn pitenemisestä.

Kuvassa satelliittimittausten perusteella määritetty kasvukauden muutos vuosina 1982-2006.

Suomen kasvihuonekaasupäästöjen kehitys

LULUCF tarkoittaa maankäyttö, maankäytön muutokset ja metsätalous -sektoria. Tämän sektorin viimeisimpien vuosien luvut tarkentuvat jatkossa lähtöaineiston päivitysten myötä (mm. puusto, pinta-alat).

Suomen virallinen
tilasto (SVT):
Kasvihuonekaasut
Helsinki:
Tilastokeskus
[14.4.2019]

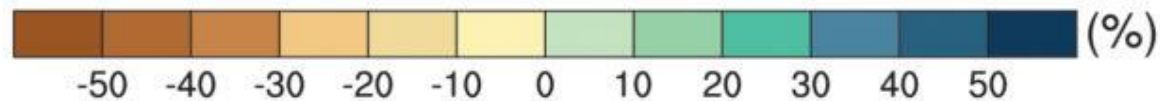
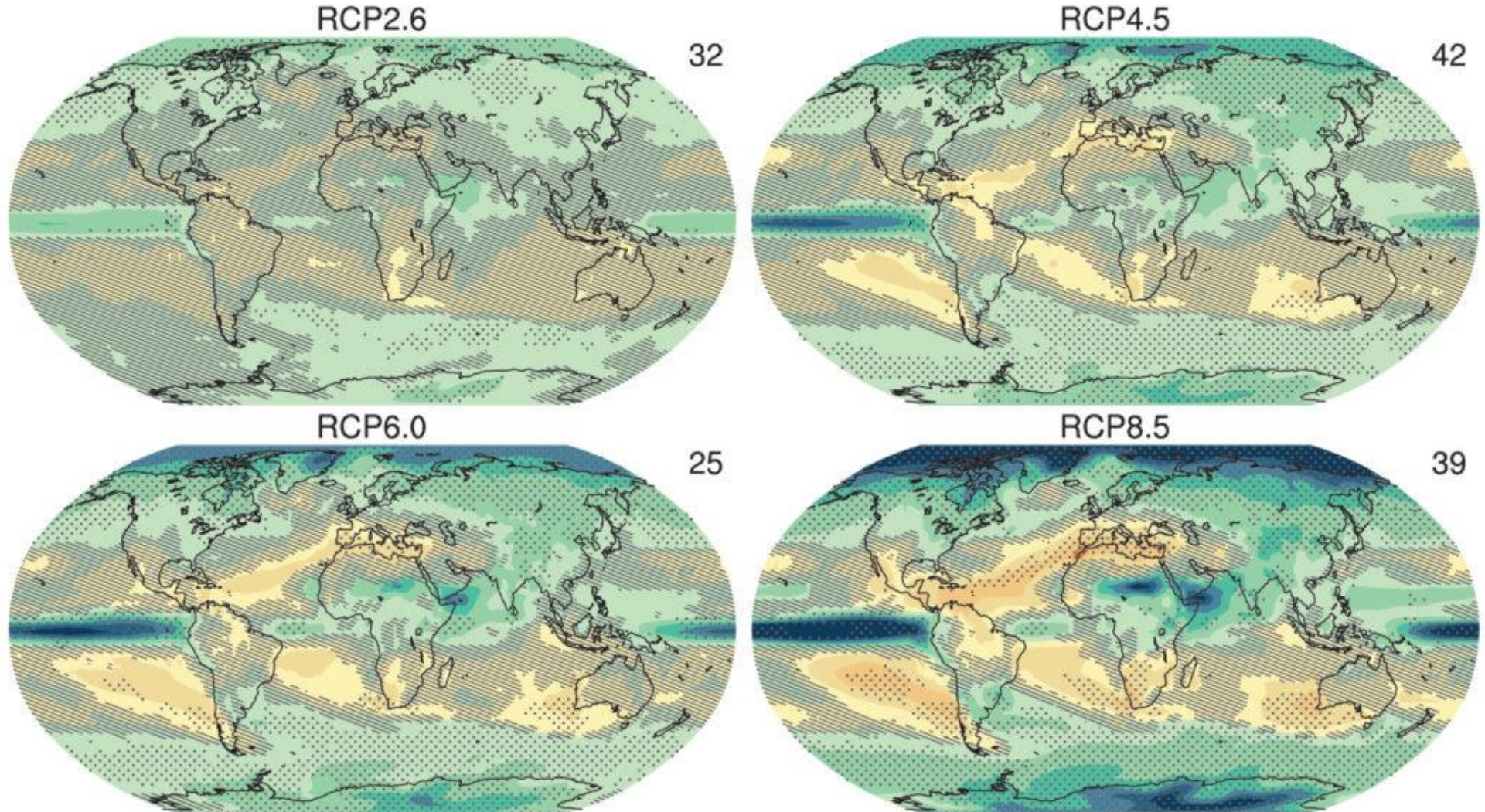

3. Ennustettu muutos

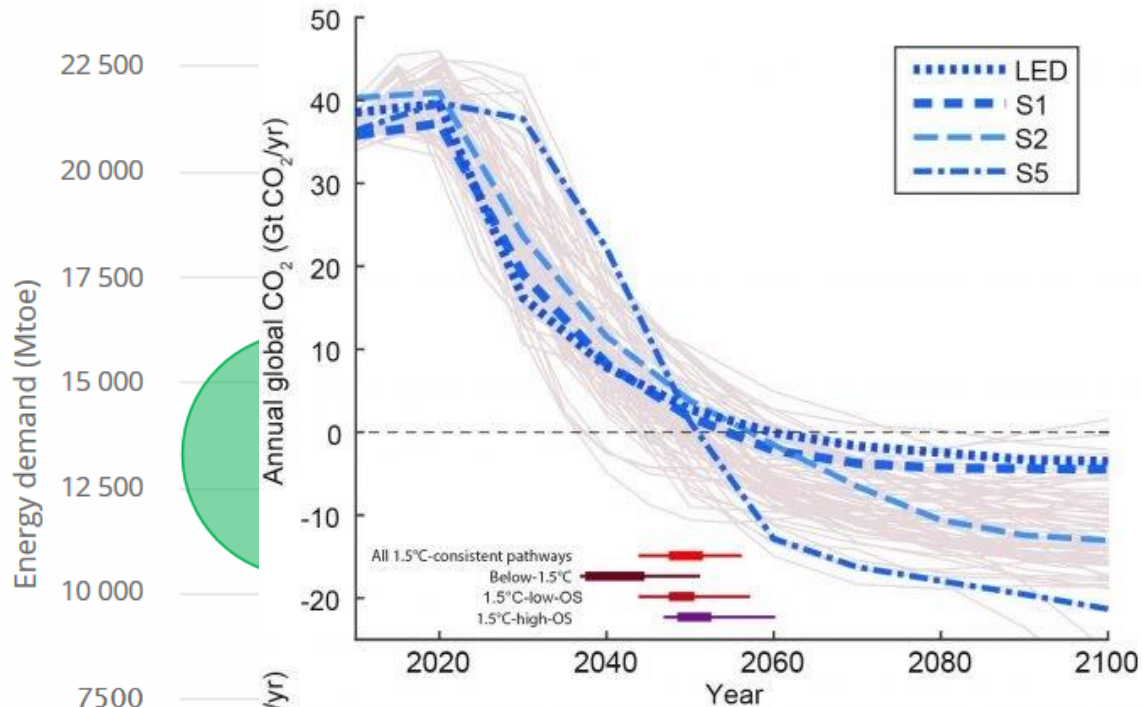

Ennustettu globaalimuutos

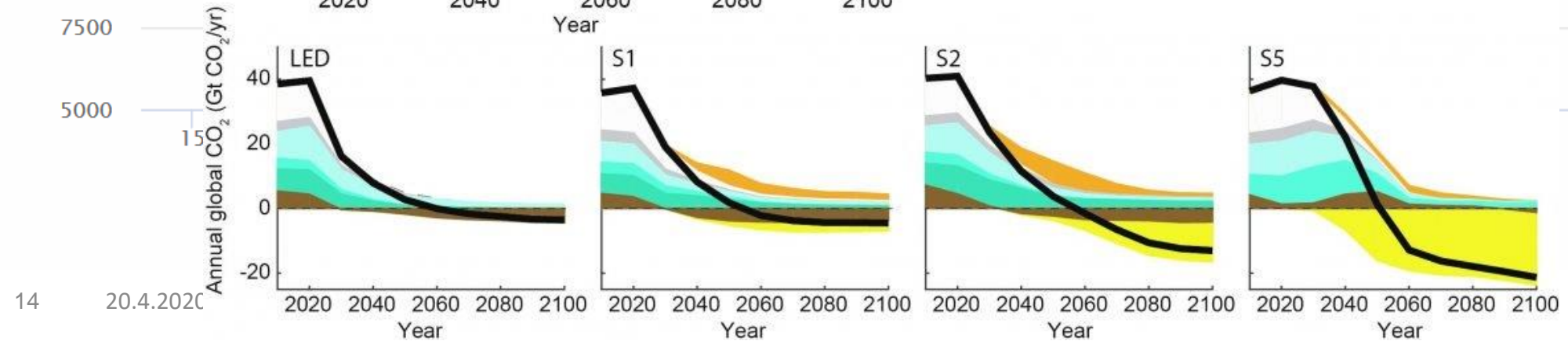
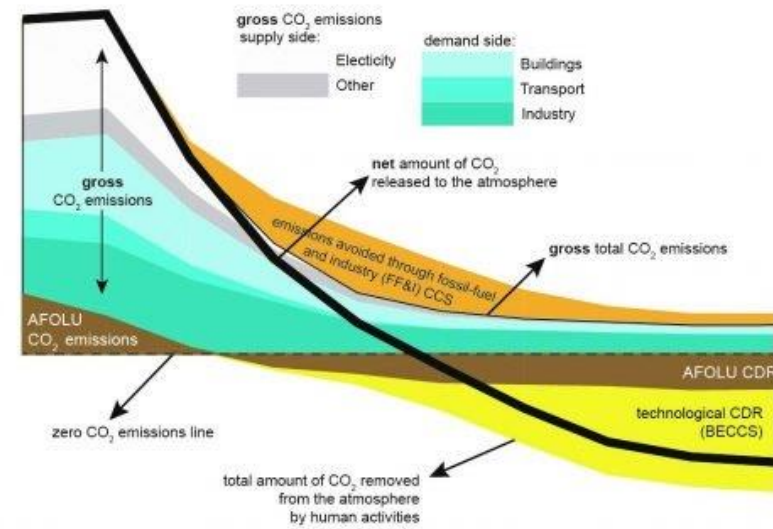
Annual mean precipitation change (2081-2100)

Tilanne tällä hetkellä...

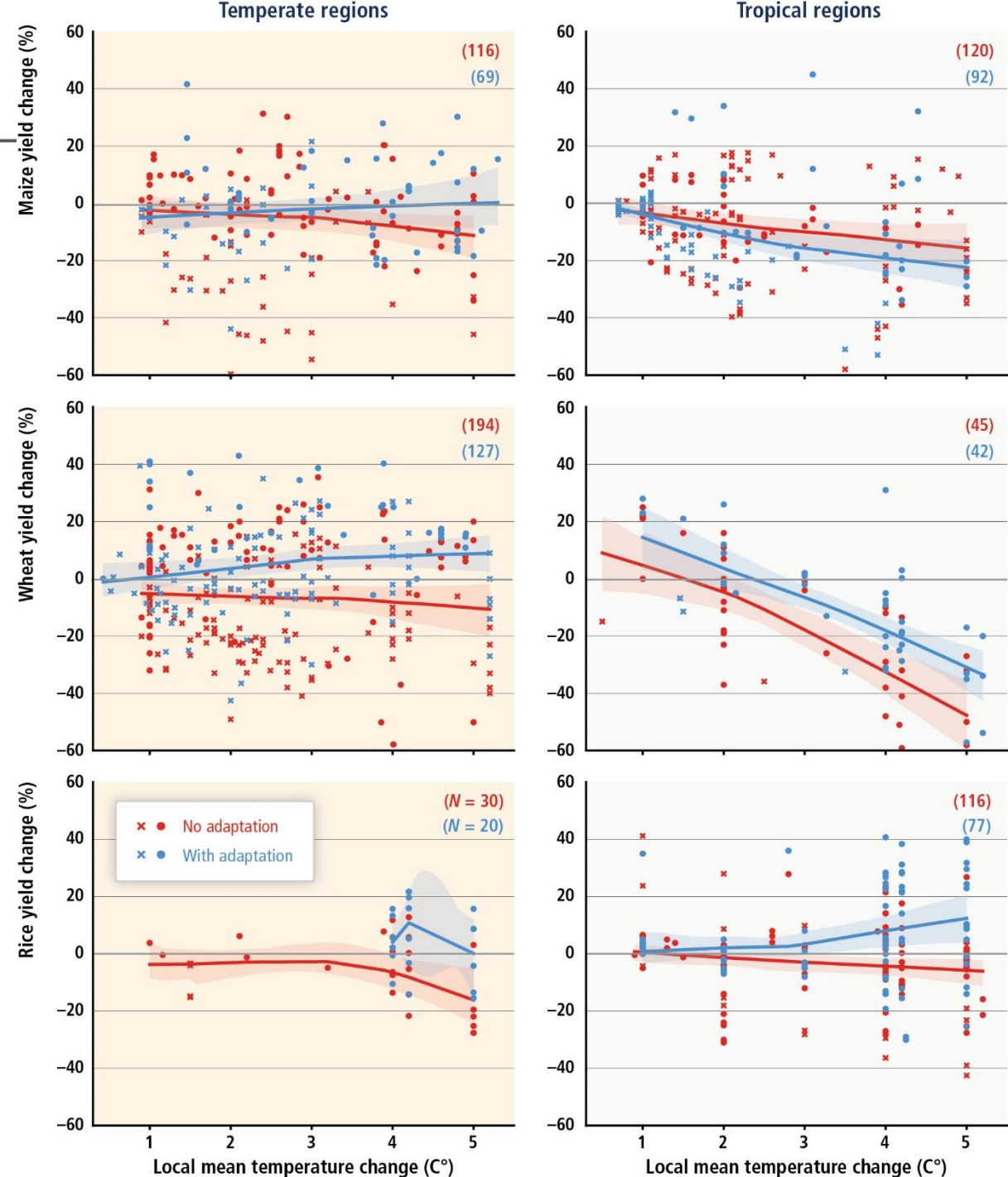
LEGEND: EMISSION CONTRIBUTIONS

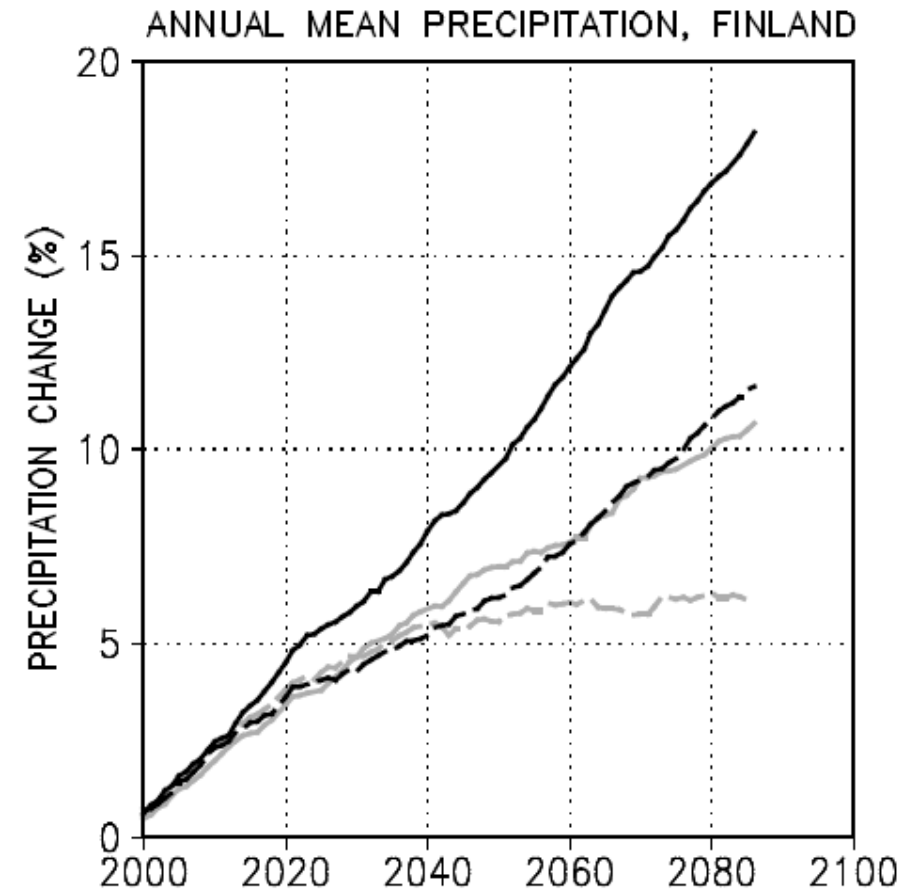
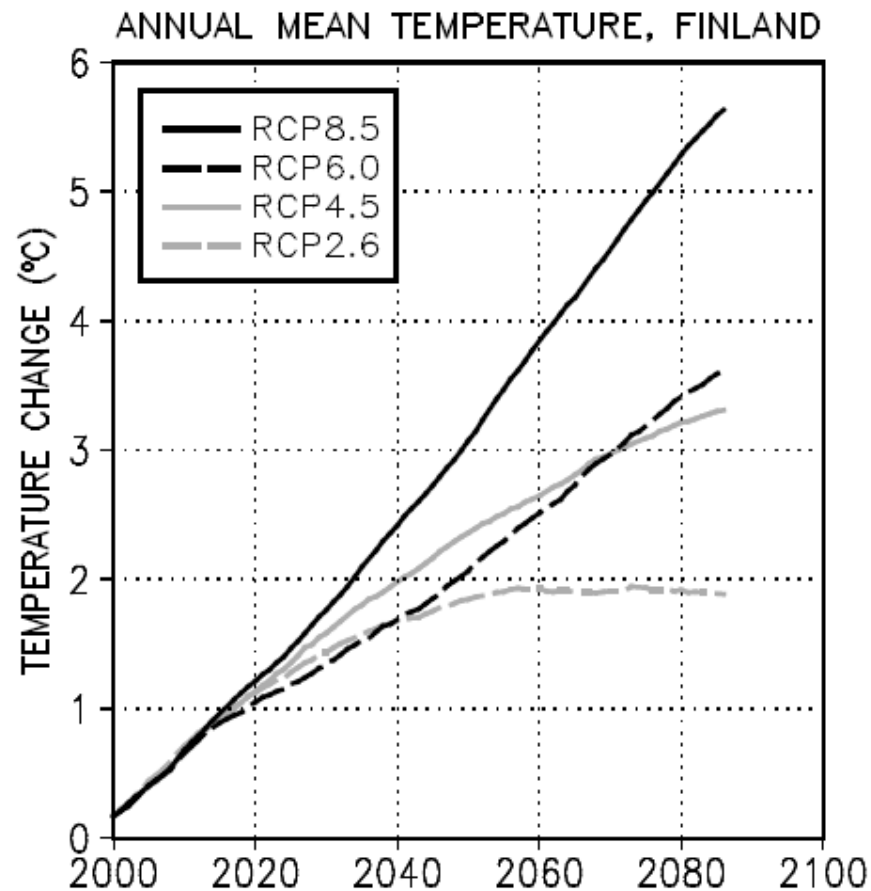
Vaikutus pääviljoihin

Ilmastonmuutoksen vaikutus pääviljojen satoihin globaalisti riippuu

- ilman hiilidioksidipitoisuuden kasvusta (CO₂-lannoitus)
- alueellisen lämpösumman kehityksestä
- sadannan muutoksista
- tehdyistä sopeutumistoimista.

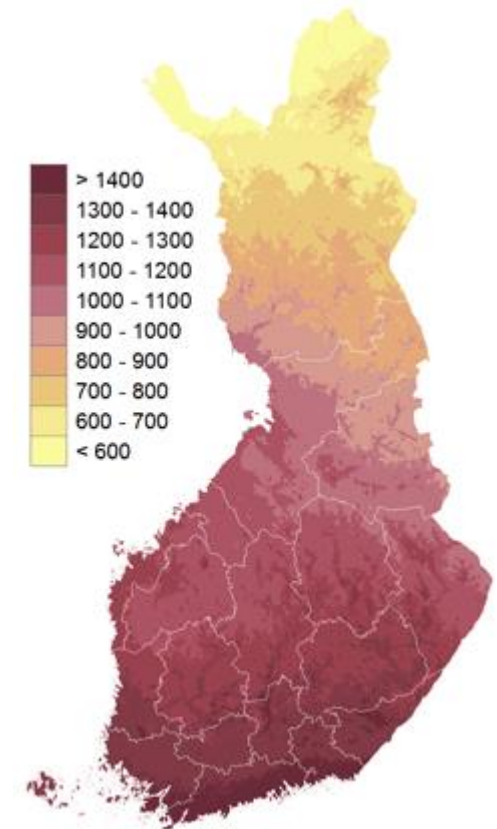
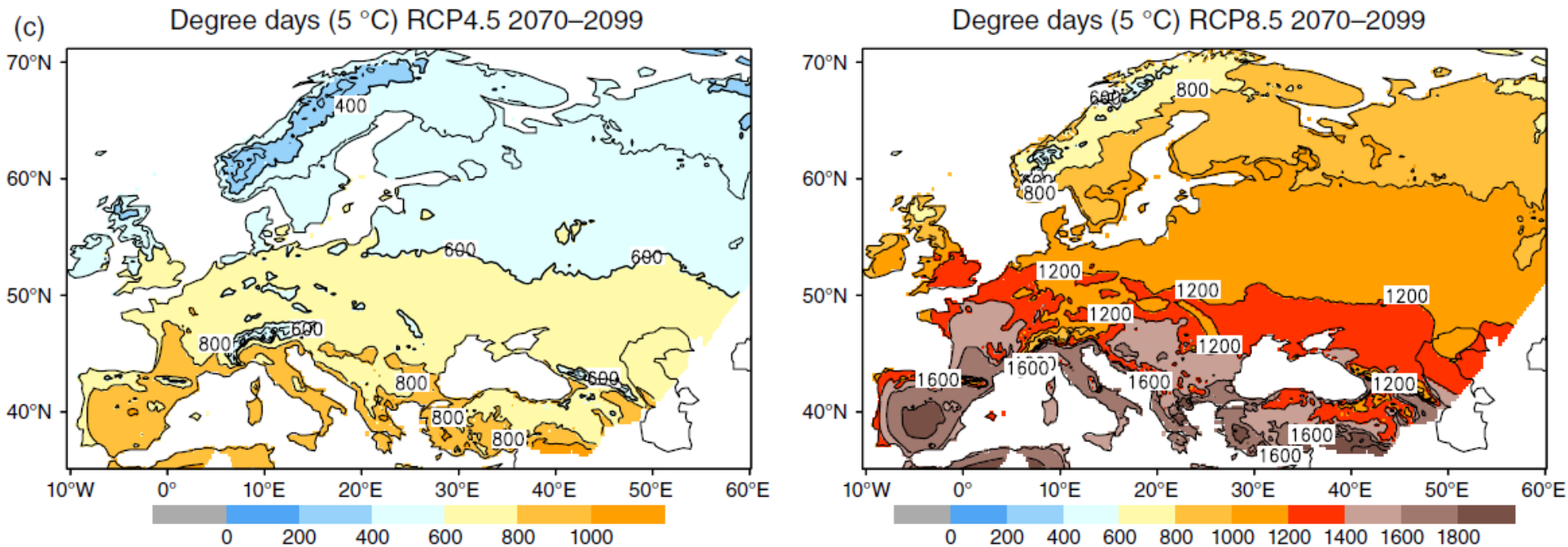
Lämpötilan ja sademäärän muutos vertailujaksoon 1981-2010

Muutokset Suomessa: tehoisa lämpösumma

Alla muutos kasvukauden tehoisassa lämpösummassa ($^{\circ}\text{C}$ vrk) verrattuna vuosien 1981-2010 keskiarvoon (Suomen osalta oikealla).

Ilmatieteen laitos

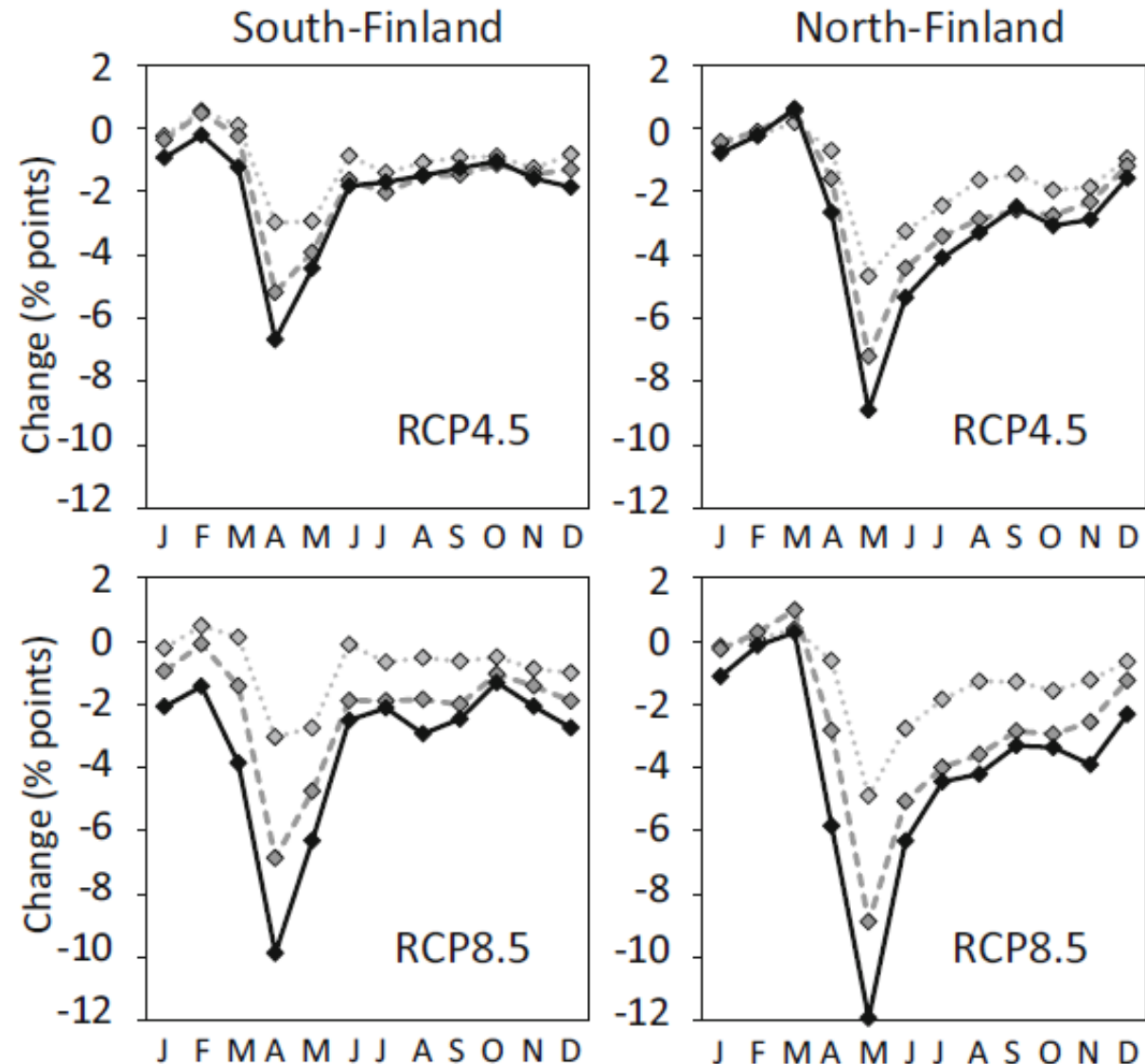
Ruosteenoja et al., Int. J. Climatol. 36:3039-3055,
2016

Muutokset Suomessa: maanpinnan kosteus

Kuukausittainen muutos maanpinnan kosteudessa jaksoille 2010-2039 (vaaleanharmaa), 2040-2069 (tummanharmaa) ja 2070-2099 (musta) eri skenaarioilla verrattuna ajanjaksoon 1971-2010.

Peltonen-Sainio et al., *Reg. Environ. Change* 18:1453-1465, 2018

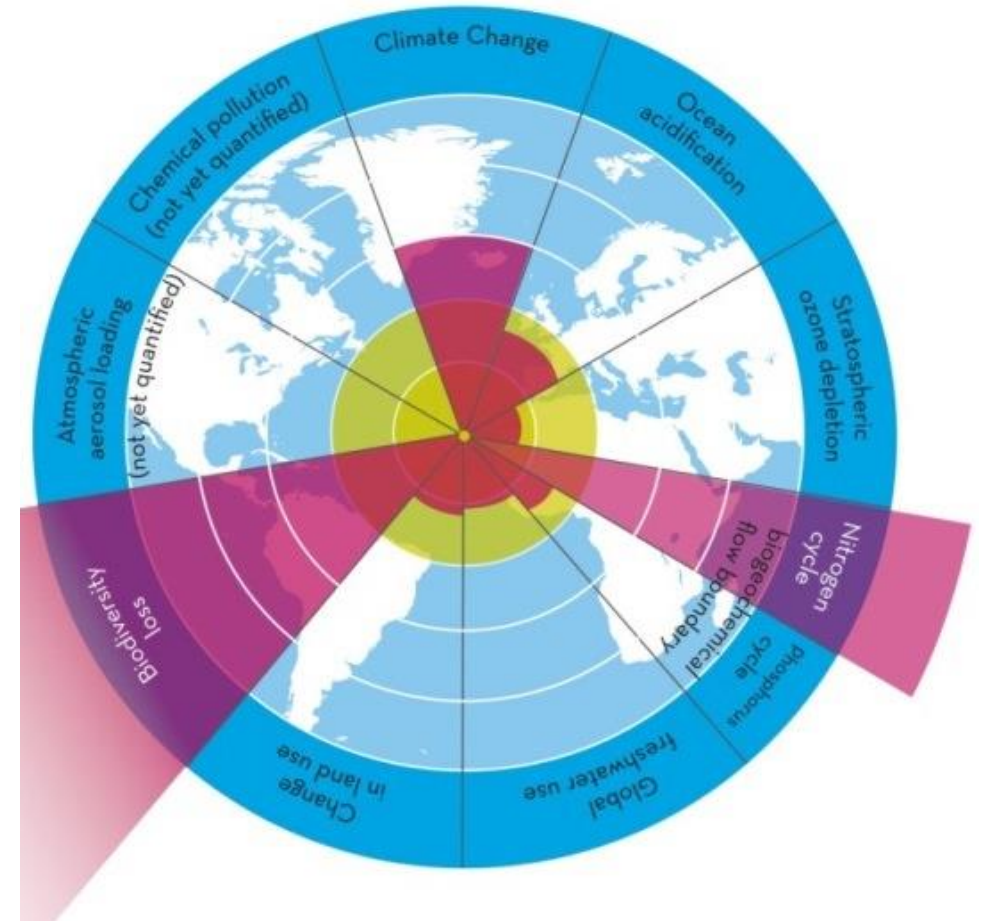
4. Sopeutuminen ja hillintä

Sopeutuminen ja hillintä

Maa- ja metsätaloudessa tarvitaan sekä sopeutumista ilmastonmuutokseen että sen hillintää

- sopeutumistoimissa otettava huomioon kasvukauden piteneminen sekä ravinnehuuhtoumien ehkäisy ja maan kasvukunnon ylläpito muuttuvissa lämpö-, kosteus- ja valaistusolosuhteissa ja myös muuttuva lajisto
- toimet maa- ja metsätaloudessa ovat välttämättömiä ilmastonmuutoksen hillinnässä: hiilensidonta ja hiilinielut, globaalissa mittakaavassa myös maanpinnan heijastavuus
- ekosysteemipohjaiset sopeutumis- ja hillintätoimet on mitoitettava siten, että myös muut suuret ongelmat saadaan ratkaistua.

Ympäristöministeriö
Rökmania ym.
mukaillen

Kiitokset mielenkiinnosta,
kysymyksiä?

